

TLAČOVÁ SPRÁVA

Vernisáž výstavy - 31. máj 2018 o 17.00

SUDÁN 1911 - ANDRÁSSYOVCÍ VO SVETE, SVET V BETLIARI

Tohtoročná letná sezóna sa bude v kaštieli Betliar niesť v znamení spoznávania ďalekých kútov sveta, do ktorých v 19. a začiatkom 20. storočia zavítali Andrássyovci. Pre svojich návštevníkov si múzeum pripravilo jedinečnú výstavu s názvom Sudán 1911 - Andrássyovci vo svete, svet v Betliari.

Betliarske múzeum si uvedomuje potrebu dnešných dní poukazovať na rôznorodosť a krásu iných kultúr a krajín, čím sa snaží prispieť ku kritickému nazeraniu na rasizmus a na uzavretosť spoločnosti na úkor poznania a rozvoja. Predmetná výstava má etnografickú povahu, sústreďuje predmety, ktoré v minulosti plnili funkciu rarity v šľachtickom sídle, dnes ich však máme možnosť vnímať v širších súvislostiach, prekračujúcich zberateľskú vášeň aristokratov. Cestovanie a vytváranie zbierok je však aj naďalej dôležitým motívom výstavy.

Andrássyovci podnikali výpravy do Afriky, Ázie a v neposlednom rade aj do Ameriky. Betliar sa tak ako jedno z mála šľachtických sídel Slovensku môže popýšiť množstvom vzácných antropologických, etnografických či zoologických zbierok. Na tejto výstave budú mať preto návštevníci možnosť spoznať rôzne kultúry, ktoré svojou jedinečnosťou očarili aj majiteľov betliarskeho kaštieľa. Vystavené budú napríklad výzbroj samuraja, veľký nástenný japonský vejár a slnečník, východoázijská keramika, japonské zrkadlo, zbrane afrických kmeňov, odev Inuitov z Grónska či cestovné pasy Andrássyovcov do Ameriky a Ázie. Chýbať nebudú ani preparáty vzácných druhov zvierat z Afriky a Ázie.

PRINC EGYPTSKÝ A GRÓF BETLIARSKY

Gróf Gejza I. Andrássy (1856-1938), jeden z hlavných protagonistov našej výstavy a syn veľkého cesovateľa Emanuela I. (1821-1891) pôsobil v diplomatických službách viedenského dvora. Ako výrazný člen aristokratickej spoločnosti sa zoznámil s egyptským princom Youssefom Khamalom (1882-1965/7), často sa zdržiavajúcim vo Viedni. Princ bol vnukom Ibrahima Pašu (1789-1848), veľkého generála a vládcu, ktorý bol najstarším synom Mohameda Ali Pašu (1769-1849), zakladateľa dynastie, ktorá v Egypte vládla do roku 1952. Khamal patril k najväčším donátorom v krajine, podporovateľom umenia a zberateľom.

Bol hlavným zakladateľom Káhirskej univerzity, prvej celonárodnej inštitúcie v arabskom svete. Svoj záujem upieral najmä na islamskú kultúru a architektúru. Na objaviteľských cestách získaval vzácne prírastky, ktoré daroval Kráľovskému múzeu. Napísal viacero kníh z oblasti geografie, histórie a zo svojich ciest. Práve s princom Youssefom absolvoval Gejza Andrassy expedíciu do Sudánu, ktorá je jednou z dôležitých častí výstavy. V septembri 1911 sa egyptský princ zúčastnil poľovačky v Betliari.

NÁVRAT TROFEJÍ DO BETLIARA PO 68 ROKOCH

V archíve nášho múzea sa nachádza dokument, ktorý hovorí o tom, že začiatkom roka 1950 bolo z kaštieľa Betliar odvezených 56 zväčša exotických trofejí na študijné účely na Prírodovedeckú fakultu Slovenskej univerzity v Bratislave (dnes UK). Niektoré trofeje sa našim kurátorom podarilo identifikovať a na jar v roku 2018 previezť, aspoň na čas trvania výstavy, do Betliara.

Vernisáž výstavy bude verejná a poctia ju vzácní hostia ako egyptológ doktor Jozef Hudec, ktorý príhovorom výstavu otvorí, generálny riaditeľ SNM Branislav Panis a generálny riaditeľ Sekcie kultúrneho dedičstva MK SR Radoslav Ragač. V prípade dobrého počasia sa vernisáž zmení na príjemnú záhradnú oslavu s talianskym vínom a súčasnou hudbou.

Výstava bude pre návštevníkov prístupná od 1. júna do 30. septembra 2018 a múzeum bude počas letných mesiacov otvorené sedem dní v týždni v čase od 9:30 do 18:30 (posledný vstup o 17:30). Môžete sa opäť tešiť na sprievodné podujatia pre najmenších, odborné prednášky na zaujímavé témy ako staroveký Egypt, japonská kultúra, Gejza Andrassy v Sudáne a mnohé ďalšie. V sobotu 14. júla sa bude konať historický piknik v parku kaštieľa a 4. augusta nás čaká operný večer. Vyvrcholením leta bude jednodňové podujatie s názvom Festival histórie, počas ktorého sa odohrá divadelná inscenácia, na ktorú prijali pozvanie herci Ján Koleník, Andrea Karnasová, Anikó Varga a ďalší.

SUDÁN 1911

ANDRÁSSYOVCÍ VO SVETE, SVET V BETLIARI

31. máj 2018 o 17:00

Kaštieľ Betliar

Výstavu otvorí: Mgr. et Mgr. Jozef Hudec, PhD.

Autori výstavy: Tímea Mátéová, Silvia Lörinčíková, Július Barczy

Výstava potrvá od 31. mája do 30. septembra 2018

Kontakt:

Judita Krajčiová

0918 686 634

judita.krajciová@snm.sk